

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

/2025 оны 5 сарын байдлаар/

№	Үзүүлэлт	<u>БОЭТ</u>	Сумдын эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг	Хувийн эмнэлэг	Цэргийн анги, ШШГГ	Нийт дүн
1	Нийт үзлэг	78394	41667	41964	25915	553	188493
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	13509	12131	15948	3004	415	45007
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	13216	4976	4608	886	11	23697
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	25369	8945	6752	5223	0	46289
5	Нийт төрөлт	391	68	0	0	0	459
6	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	4127	2373	0	1347	0	7847
7	Нас баралт	40	64	38	0	0	142

№	Үзүүлэлт	2024.5	2025.5	Өөрчлөлт
1	Нийт үзлэг	179042	188493	9451
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	45614	45007	-607
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	16932	23697	6765
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	61977	46289	-15688
5	Нийт төрөлт	483	459	-24
6	Охидын төрөлт	25	19	-6
7	Гэрийн төрөлт	0	0	0
8	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	7826	7847	21
9	Нас баралт	131	142	11
10	0-1насны эндэгдэл	6	11	5
11	1-5 насны эндэгдэл	0	2	2
12	Хурц халдварт өвчин	809	571	-238

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2024.5 сар	2025.5 сар	өөрчлөлт
Нялхасын эндэгдэл	1000 амьд төрөлтөд	12.3	24.0	11.7
Үр хөндөлт	1000 амьд төрөлтөд	417.6	403.1	-14.5
Үүнээс охидын	хувь	2.9	5.4	2.5
Хурц халдварт өвчин	10000 хүн амд	107.2	74.2	-33
БЗДХ	10000 хүн амд	21.9	33.9	12
Үүнээс өсвөр үе	хувь	19.8	22.2	2.4
Хүүхдийн хяналт /0-1 нас/	хувь	77.8	76.0	-1.8
Хүүхдийн хяналт /1-5 нас/	хувь	40.9	44.0	3.1

I.ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- Улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нийт 188493 хүнд үзлэг шинжилгээ хийсний 36.4%-д нь урьдчилан сэргийлэх болон идэвхтэй хяналт тандалтын үзлэг хийгдсэн байна.
- Ортой эмнэлгүүдэд нийт 7847 хүнийг 49215 ор хоногоор хэвтүүлэн эмчилсэн нь нэг хүн дунджаар 6.3 хоног хэвтэн эмчлүүлсэн байна.
- Түргэн тусламжийн 4566 дуудлагад явж үйлчилсний 548(12,0%) нь алсын дуудлага, 403 (8,8%) нь осол гэмтлийн яаралтай дуудлага байсан байна.
- Нийт эмийн сангууд 90630 жор хүлээн авч, 7.8 тэрбум гаруй төгрөгийн эм бараа борлуулалт хийсэн байна.
- ЭЭСангуудад нийт 15045 жор ирсний 50,1%(7646) нь ЭМДаатгалын, 1,3% (199) мансууруулах сэтгэц нөлөөт эмийн, 47,8%(7200) нь энгийн эмийн жор байсан байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт дунджаар 74,6% байна.

II.БҮРТГЭГДСЭН ӨВЧЛӨЛ, ЭНДЭГДЭЛ

1. 5 сарын байдлаар 46289 халдварт бус өвчлөл шинээр бүртгэгдэж эмчлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 15688 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 67,5% нь шинэ өвчлөл байна.
2. **Үүнээс тэргүүлэх 5 өвчлөл нь:**
 1. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-14590
 2. Хоол шингээх эрхтний өвчин-6303
 3. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-4160
 4. Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин-3971
 5. Арьс харшил-2743
 6. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-2300
3. 5 сарын байдлаар 648 хүн осол гэмтэлд өртсөний улмаас тусламж авсан ба өвчлөл өнгөрсөн оноос 131 тохиолдолоор буурсан байна.
4. Оны гарсаар 142 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 16,9% нь хорт хавдраар, 32,4% нь зүрхний шигдээс, тархинд цус харвалт зэрэг сэргийлж болох эндэгдлээр, 15,5% нь осол гэмтлээр, 2,8% нь чихрийн шижин өвчнөөр тус тус нас барсан байна. Нийт нас баралтын 33,8% нь эмнэлэгт, 66.2% нь гэртээ, хээр, гадаа нас барсан байна.
5. **Нас баралтын шалтгаан:**
 - 1 Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-46
 - 2 Хорт хавдраар-24
 3. Осол гэмтлээр-22
 4. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-15
 5. Хоол шингээх эрхтний өвчин-6
 - 6 .Чихрийн шижин-4
 7. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-3
 - 8.Бөөрний шээсний замын эмгэг-4
 9. Перинаталь үеийн эмгэг-9
 10. Үжил-2
 11. Архины хордлого-2
 - 12.R54- хөгшрөл-1

13. R96.0-Агшин зуурын үхэл-2
14. Арьсны өвчин-1
16. Халдварт өвчин Ёлом-1
17.Е41- тэжээлийн доройтол-1
6. БОЭТ-д 40 нас баралт тохиолдож 18 задлан шинжилгээнд хамруулсан ба задлан шинжилгээний хувь 45,0%- тай байна. Үндсэн оношийн зөрөө байхгүй. 7 нярай эмгэг судлалын шинжилгээнд хамрагдсан.

III.ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

- Нийт 459 эх төрж 463 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 24 төрөлтөөр хүн амын төрөлт буурсан байна. Нийт төрсөн хүүхдийн хүйсийн харьцаа 1,1:1 байгаа ба эмэгтэй хүйс давамгайлж байна.
- Нийт төрөлтийн 7,2% (33) дутуу төрөлт эзэлж байна.
- Нийт төрөлтийн 4.1% (19) охидын төрөлт эзэлж байгаа ба өнгөрсөн оны мөн үеэс 6-н төрөлтөөр буурсан үзүүлэлт байна.(ДЗ-7, ГТ-2, Сэ-1,Хү-1,Нн-1, ЦЦ-4, ХБ-2, бусад-1).
- 5 сарын байдлаар 185 эх үр хөндүүлж 1000 амьд төрөлтөд 403.1 байгаа нь өнгөрсөн оноос 14.5%-р буурсан үзүүлэлт байна.
- 577 жирэмсэн эх хяналтад шинээр орсны 535(92,7%) эхний 3 сартайд, 39(6,8%) 4-6 сартайд, 3/0.5%/ нь хожуу хяналтад орсон байна.
- Нялхсын эндэгдлийн 11 тохиолдол бүртгэгдсэн. Эрт үеийн /0-6 хоногтой/-6, хожуу үеийн /7-28 хоногтой/ -4, 6 сартай-1 хүүхэд тус тус эндсэн байна. Эндэгдлийн шалтгаан нь нярайн дутуу хөгжил-3, нярайн амьсгал гачаалын хам шинж-2, Нярайн амьсгал гачаал, тодорхойгүй-1, нярайн бактерт үжил, тодорхойгүй-3, Нярайн ишемийн шалтгаант энцефалопати-1, Менингоэнцефалопатия, хоёр талын уушгины хатгалгаа-1 байна. 1-5 насны хүүхдийн 2 эндэгдэл бүртгэгдсэн нь осол гэмтлийн шалтгаантай байна.
- 5 сарын байдлаар давхардсан тоогоор 18110 хүүхдийг идэвхтэй хянаж, хооллолт өсөлт хөгжилтийн байдлыг үнэлэн зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлсэн нь хяналтад хамрагдвал зохих хүүхдийн 49,7% эзэлж байна. Хяналтад хамрагдсан хүүхдүүдээс 111 хүүхэд жингийн алдагдалтай байгаа нь нийт хүүхдийн 0,3%-г эзэлж байгаа ба 58 хүүхэд туранхай, 30 хүүхэд өсөлтийн хоцрогдолтой байна.
- 0-1 насны хүүхдийн хяналт 76,0%, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн хяналт 44,0%-тай байна.

IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Он гараад 795 халдварт өвчин бүртгэж эмчилсэн нь өнгөрсөн оноос 194 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 261 буюу 32,8%-г БЗДХ, үүнээс 107 /41.0% /-г Тэмбүү сум, өрхөөр авч үзвэл: / Өнө-орших -23, Энхийн хүслэн-22, Шимбилэг-12, ЦЦ-7, БД-1, БО-4, БУ-3, ГТ-4, МО-3, НО-2, ХБ-4, ХХ-4, ХҮ-1, ЦО-1, харъяаллын бус-16 /, 78 /30.1%/-г Заг хүйтэн сум, өрхөөр авч үзвэл: / БД-1, БУ-1, ГТ-1, МО-3, МН-1, НО-3, НН-1, ХБ-1, ХХ-3, ХҮ-3, ЦЦ-4, Шимбилэг-14, Өнө-орших-12, Энхийн хүслэн-17, харъяаллын бус-13 /, 35 /13.4%/-г Трихомониаз сум, өрхөөр авч үзвэл: / БО-2, ГТ-1, МО-1, ХБ-1, ХХ-1, ЦЦ-2, Шимбилэг-4, Өнө-орших-10, Энхийн хүслэн-6, харъяаллын бус-7/ , /41 /15.7%/-г Бэлгийн замаар дамжих бусад халдварт өвчин эзэлж байна. 178 /22,4%/-г Салхинцэцэг , 23 /2,9%/-г Гар хөл амны өвчин, 262 /32.9%/-г Улаанбурхан, 4 /0,5%/-г Сүрьеэ, 4 /0,5%/-г Цусан суулга, 1 /0.1%/-г Сальменилл , 4 /0.5%/-г Ёлом, 39 /4.9%/-г Бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлого, 16

/2.0%/-г Улаан эсэргэнэ, 2 /0.2%/-г Вируст гепатит В,С, 1 /0.1%/-г Хачигт риккеттиоз зэрэг өвчнүүд тус тус эзэлж байна.

- БЗДХ-н 16,5 нь жирэмсний үзлэгээс, 3,8% нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр, 77,0% нь өвчний учир амбулатороор, 2,7% нь тандалтын үзлэгээс илэрсэн байна.

АНХААРАЛ ТАТСАН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД:

1. 1000 амьд төрөлтөд нялхсын эндэгдэл 11.7-р (5) нэмэгдсэн.
2. Нас баралт, ялангуяа сэргийлж болох хавдар-/24/, чихрийн шижин-/4/, тархинд цус харвалт /2/, зүрхний шигдээс-/10/, осол гэмтэл-/22/, архины хордлого-/2/ зэрэг шалтгаант нас баралт нийт нас баралтын 45.1% эзэлж байна.
3. Халдварт өвчин өнгөрсөн оны мөн үеэс буурсан байна. Улаанбурхан өвчний 262 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. БЗДХ-ын 261 тохиолдлын 58 буюу /22,2%/-г өсвөр насны /14-19/ хүүхдүүд эзэлж цаашид өсөх хандлагатай анхаарал татаж байна. Өвчлөлөөр нь авч үзвэл тэмбүү-23, Заг хүйтэн-17, Хламид-6, Трихомониаз-10, бусад халдвар-2 тус тус бүртгэгдсэн байна. Харьяаллаар нь : /БД-1, БО-1, БУ-2, ГТ-2, МО-2, НО-2, НН-1, ХХ-2, ХҮ-1, ЦЦ-1, Энхийн хүслэн-13, Шимбилэг-10, Өнө-орших-13. харъяаллын бус-7/ тус тус бүртгэгдсэн байна.

Мэдээлэл бэлтгэсэн: ЭМГ-н статистикч О.Хандармаа , Ш. Нарандалай

2025 оны 6 сарын 5

		Эрт илрүүлгийн мэдээ 2025.5сар																		
Эмнэлгийн нэр		Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэг			Чихрийн шижингийн эрт илрүүлэг			Элэгний хавдарын эрт илрүүлэг/15-65/			Умайн хүзүүний эсийн шинжилгээ			Хөхний үзлэгт хамрагдсан хүн			Дундаж хувь			
		хамрагдаал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдаал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдаал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдаал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдаал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь				
1	Баяндалай	834	115	13.8	585	85	14.5	501	321	64.1	97	40	41.2	301	79	26.2	32.0			
2	Баян-овоо	797	155	19.4	931	148	15.9	951	256	26.9	79	17	21.5	251	85	33.9	23.5			
3	Булган	947	40	4.2	947	40	4.2	979	40	4.1	96	6	6.3	387	179	46.3	13.0			
4	Гурвантэс	2922	718	24.6	1860	590	31.7	1930	204	10.6	318	23	7.2	1423	84	5.9	16.0			
5	МандалОвоо	665	233	35.0	665	236	35.5	755	208	27.5	74	0	0.0	175	57	32.6	26.1			
6	Манлай	978	397	40.6	857	367	42.8	1132	442	39.0	139	56	40.3	403	161	40.0	40.5			
7	Номгон	1089	68	6.2	751	53	7.1	1181	139	11.8	88	22	25.0	310	58	18.7	13.8			
8	Ноён	877	353	40.3	586	353	60.2	876	451	51.5	97	24	24.7	336	151	44.9	44.3			
9	Сэврэй	646	351	54.3	440	237	53.9	814	106	13.0	90	14	15.6	291	53	18.2	31.0			
10	Ханбогд	2700	96	3.6	514	72	14.0	2625	563	21.4	1970	92	4.7	1330	206	15.5	11.8			
11	Ханхонгор	918	152	16.6	616	143	23.2	970	202	20.8	94	71	75.5	321	192	59.8	39.2			
12	Хүрмэн	880	342	38.9	634	439	69.2	780	238	30.5	87	8	9.2	262	126	48.1	39.2			
13	ЦогтОвоо	1079	204	18.9	640	208	32.5	1175	511	43.5	111	8	7.2	345	136	39.4	28.3			
14	Цогтцэций	2800	60	2.1	2000	60	3.0	3000	607	20.2	375	11	2.9	1550	12	0.8	9.7			
Сумын дүн		18132	3284	18.1	12026	3031	25.2	17669	4288	24.3	3715	392	10.6	7685	1579	20.5	19.7			
15	Шимбилэг	3116	1014	32.5	2409	1050	43.6	3188	464	14.6	684	115	16.8	1920	579	30.2	27.5			
16	ӨнөОрших	3116	341	10.9	2490	260	10.4	2527	1049	41.5	320	66	20.6	1020	320	31.4	23.0			
17	Энхийнхүслэн	3052	1272	41.7	2962	1735	58.6	2105	423	20.1	407	96	23.6	1534	514	33.5	35.5			
Өрхийн дүн		9284	2627	28.3	7861	3045	38.7	7820	1936	24.8	1411	277	19.6	4474	1413	31.6	28.6			
Нийт дүн		27416	5911	21.6	19887	6076	30.6	25489	6224	24.4	5126	669	13.1	12159	2992	24.6	22.8			
5 сарын өссөн		27416	5911	21.6	19887	6076	30.6	25489	6224	24.4	5126	669	13.1	12159	2992	24.6	22.8			